

«Баланың бас ұстазы – ата-анасы» атты тақырыпта ата-аналарға кеңес беру

Құрметті ата-аналар!

Баланың дамуына ең үлкен әсер ететін адам — ол, сөзсіз, ата-ана. Ата-ана болу — үлкен жауапкершілік, өйткені бала сізден тек махаббат қана емес, сонымен қатар өмірлік тәжірибе мен дағдыларды да үйренеді. Баланың бас ұстазы — ата-ана болғандықтан, сіздің тәрбиелік ықпалыңыз өте маңызды. Осыған байланысты, бала тәрбиесіне қатысты бірнеше кеңестер ұсынамын.

1. Махаббат пен қамқорлық көрсетіңіз

Баланың ең үлкен қажеттілігі — бұл ата-анасының махаббаты мен қамқорлығы. Бала тек сыртқы дүниеден ғана емес, ең алдымен, үйден тәрбие алатынын ұмытпаңыз. Сіздің жылы сөздеріңіз, қолдауыңыз, үнемі қасында болуларыңыз балаға сенім береді.

- **Кеңес:** Баламен әрдайым сөйлесіңіз, оның сезімдеріне мән беріңіз. «Сен маған өте қымбатсың», «Мен сені түсінемін» деген сөздер оның өзін жақсы сезінуіне ықпал етеді.

2. Үлгі болыңыз

Бала сіздің іс-әрекеттеріңізді, әдеттеріңізді көреді және соған еліктейді. Сондықтан, сіздің тәртібіңіз, өмірлік ұстанымдарыңыз бала үшін ең маңызды оқу құралы болады. Егер сіз балаңызға адалдық, еңбекқорлық, жауапкершілік сияқты қасиеттерді үйреткіңіз келсе, онда өзіңіз осы қасиеттерді көрсетіңіз.

- **Кеңес:** Үнемі балаға құрмет көрсетіңіз, оны тыңдаңыз, өзіңіз де кітап оқыңыз немесе жаңа білім мен дағдыларды үйреніңіз. Сіз не істесеңіз, балаңыз да солай істейді.

3. Баланың қызығушылығын қолдау

Әр бала өзінше бірегей және ерекше. Оның қызығушылықтары мен қабілеттеріне сүйеніп, оны дамыту өте маңызды. Баланың қызығушылығына деген қызығушылықты қолдай отырып, оның өзін-өзі танып-білуіне мүмкіндік беріңіз.

- **Кеңес:** Балаңыздың сүйікті ісімен айналысуына жағдай жасаңыз. Мысалы, ол музыкамен немесе спортпен айналысқысы келсе, оған осы салада көмек көрсетіңіз. Егер бала шығармашылықпен айналысқысы келсе, оған қажетті материалдар мен орын беріңіз.

4. Тәртіп пен ережелерді белгілеңіз

Тәртіп пен ережелер баланың мінез-құлқын дұрыс бағыттауға көмектеседі. Алайда, бұл ережелер қатал болмауы тиіс, олар түсінікті және әділетті болу керек. Баланың шекараларды түсінуі оған өзін қауіпсіз сезінуге көмектеседі.

- **Кеңес:** Үйде белгілі бір ережелер орнатыңыз, бірақ олардың бала үшін түсінікті және әділ болуын қадағалаңыз. Ереже бұзған кезде, оны жазалау орнына, түсіндіру арқылы сабырлы түрде сөйлесіңіз.

5. Қателіктерінен сабақ алуына мүмкіндік беріңіз

Балалар қателік жасаған кезде олардың дұрыс шешім қабылдауына бағыт беру өте маңызды. Олар қателіктерінен сабақ ала отырып, өмірде өз жолдарын табуға үйренеді.

- **Кеңес:** Баланың қателіктерін сынға алмаңыз, оны қорламаңыз. Керісінше, осы қателіктерден не үйренгенін сұрап, оны дұрыс шешім қабылдауға ынталандырыңыз. Баланың өзін-өзі бағалауы мен сенімділігі жоғары болады.

6. Балаға жауапкершілік жүктеңіз

Жауапкершілік — балаға өмірде өз іс-әрекетінің нәтижелерін түсінуге мүмкіндік береді. Бұл дағдыларды бала жас кезінен бастап үйренуі керек. Оған үйдегі шағын міндеттер мен тапсырмалар арқылы жауапкершілік сезімін дарытуға болады.

- **Кеңес:** Баланың жасына сай міндеттер мен тапсырмалар беріңіз. Мысалы, сабақ оқудан басқа, үй шаруасына көмек көрсету немесе үй жануарларын күтуді де үйретіңіз. Бұл оның өз ісіне жауапкершілікті сезінуге септігін тигізеді.

7. Баланың пікірін құрметтеңіз

Баланың пікірі мен ойлары өте маңызды. Оны тыңдап, оның жеке тұлғасын құрметтеу, өз пікірін білдіруге мүмкіндік беру маңызды. Бұл баланың өз-өзіне сенімін арттырады және оның тұлғалық дамуына ықпал етеді.

- **Кеңес:** Баланың пікірін тыңдап, әрдайым оған бағалаушы емес, түсінуші болуға тырысыңыз. Оның айтқанын ескеріңіз, баланы шешім қабылдауға қатыстыру оның өзін еркін сезінуіне көмектеседі.

8. Баланың жан дүниесіне мән беріңіз

Баланың денсаулығы мен тәртібі маңызды болғанымен, оның жан дүниесін түсіну өте қажет. Онымен үнемі сөйлесіп, оның сезімдері мен ойларын түсініп, қолдауға дайын болыңыз.

- **Кеңес:** Балаңыздың көңіл-күйін жиі бақылап, эмоцияларын түсінуге тырысыңыз. Оның ішкі әлемін тыңдаңыз, қиналған немесе мазасыз болған жағдайда, оған қолдау көрсетіңіз.

Қорытынды:

Ата-ана үшін ең басты міндет — баланың жақсы адам болып өсуіне ықпал ету. Бала тәрбиесінде сіздің үлгіңіз, махаббатыңыз, қамқорлығыңыз және бағыт-бағдар беруіңіз оның дамуына зор әсер етеді. Балаға өзіңіз ең жақын ұстазы бола отырып, оның тұлғалық дамуына қажетті орта мен мүмкіндіктерді қамтамасыз етіңіз.

Есіңізде болсын, әр баланың өзінше ерекшеліктері бар, сондықтан оны түсініп, бағалап, сүйіспеншілікпен тәрбиелеу — сіздің ең маңызды міндетіңіз.